

Milieujaarverslag 2017

Amersfoort, juli 2018

Voorwoord

Voor u het milieujaarverslag 2017 van NL Health Care Clinics. Dit jaar waren het vanuit milieuoogpunt gezien losse activiteiten. Een deel ingegeven door activiteiten voor JCI een deel vanwege regelgeving vanuit de ILT (Inspectie Logistiek en transport). Vanuit NPM is er onderzoek gedaan naar de ketenintegratie op milieugebied. Dit heeft geresulteerd in het advies naar de verschillende dochterondernemingen om te gaan voldoen aan deze regelgeving. Voor de zorg is gekozen voor het behalen van de bronzen status van de certificering Milieu Platform Zorg (MPZ). In oktober 2017 is hier aan begonnen. Medio september 2018 willen wij dit gerealiseerd hebben.

De 'Milieuthermometer Zorg' is een praktisch instrument om de milieuprestatie en het milieumanagement blijvend te verbeteren en om personeelsleden, cliënten, bezoekers en overheid inzicht te geven in de resultaten. De meeste maatregelen kunnen opgepakt worden binnen bestaande taken en/of plannen.

De Milieuthermometer biedt structuur voor een duurzame bedrijfsvoering in de instelling.

Naast het leveren van kwalitatief goede en veilige patiëntenzorg, voelen wij ons ook medeverantwoordelijk voor een gezonde leefomgeving en een duurzame wereld.

Dhr. H van der Heijden
Voorzitter Raad van Bestuur

Inhoudsopgave

Inhoud

Voorwoord.....	
Inhoudsopgave.....	2
1. Inleiding.....	3
2. Profiel NL Health Care Clinics.....	3
3. Milieumanagement.....	4
4. Milieuwetgeving.....	6
5. Reststoffenmanagement	6
6. Energiemanagement.....	7
7. Water en afvalwaterbeheer.....	10
8. Overige	10
9. Incidenten en klachten	11
10. Milieuprogramma 2017	12

1. Inleiding

In dit Milieuverlag rapporteert NL Healthcare Clinics over haar milieuprestaties en ontwikkelingen in het afgelopen jaar, waarbij wij ook kijken naar de resultaten uit voorgaande jaren. Het doel van dit milieuverlag is een beeld te geven hoe NL Health Care Clinics haar activiteiten op het gebied van milieuzorg, duurzaamheid en de samenleving uiting geeft.

Dit verslag is openbaar en wordt daarom via onze website beschikbaar gesteld voor alle geïnteresseerden. Vanzelfsprekend wordt dit verslag ook intern verspreid en op intranet gezet voor belangstellenden.

2. Profiel NL Health Care Clinics

NL Healthcare (voorheen NPM Healthcare) richt zich op de tweedelijns gezondheidszorg en dan met name op potentiële marktleiders met een ambitie om bovengemiddelde patiëntgerichte en kwalitatief hoogwaardige zorg aan te bieden. NL Healthcare ziet de gezondheidszorg als een gebied waar professionaliteit en een bedrijfsmatige aanpak worden gecombineerd met een belangrijke maatschappelijke functie. De doelstelling van de investeringsfilosofie van NL Healthcare is dan ook om een bijdrage te leveren aan hoogwaardige en betaalbare zorg in Nederland.

NL Health Care Clinics beschikt over het kwaliteitskeurmerk JCI voor Oogziekenhuis Zonnestraal. Voor Dermicis Medinova, Orthopedium en Nedspine is dit de NTA. Medinova, Orthopedium en Nedspine gaan medio 2019 op voor het JCI keurmerk. Dermicis zal als laatste platform het JCI keurmerk gaan behalen. Dit houdt in dat NL Health Care Clinics voldoet aan de strenge kwaliteitseisen waarop het instituut ziekenhuizen toetst. De landelijke kwaliteitskeurmerken geven aan dat de zorgprocessen in NL Health Care Clinics goed op orde zijn en dat het ziekenhuis voortdurend werkt aan verbetering. Het milieubeleid is ook één van de onderdelen waarop deze keurmerken ons toetsen.

In haar meerjarenbeleidsplan heeft NL Health Care Clinics onder andere beleidsdoelen met betrekking tot milieumanagement benoemd. NL Health Care Clinics heeft in dit meerjarenbeleidspan de keuze gemaakt om in de voorliggende beleidsperiode meer aandacht te besteden aan het milieu en aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het milieubeleid is een onderdeel in de bedrijfsvoering. Deze ambitie vertaalt zich in de milieujaarplannen, waarin de eerste stappen worden gevormd door het behalen van de certificering van de milieuthermometer zorg.

Het milieubeleidsplan bevat doelstellingen op milieugebied die verder gaan dan hetgeen strikt in wet- en regelgeving is geschreven. Dit toont de ambitie van NL Health Care Clinics om duurzame ontwikkeling verder te bevorderen en wij ervaren als een maatschappelijke verantwoordelijkheid die wij ook steeds meer van onze externe partners vragen.

De doelstellingen zijn op hoofdlijnen geformuleerd. In het en in milieujaarplan worden de concrete activiteiten beschreven waarmee deze doelstellingen bereikt zullen worden. In deze jaarlijkse milieumanagementrapportage wordt gevolgd of deze doelstellingen inderdaad gehaald worden. Daarmee kent het milieubeleid een permanente controle- en verbetercyclus conform de PDCA cyclus

Voor de energiebesparingsdoelstellingen wordt een separaat een energiebeleidsplan vastgesteld. De doelstellingen in het milieubeleidsplan zijn afgestemd met de doelstellingen van het energiebeleid. De afgelopen jaren spitste het milieubeleid zich toe op:

- het in kaart brengen van aanwezige gevaarlijke stoffen;
- inrichten nieuwe locaties;
- het realiseren van duurzame verbouwingen en renovaties.

3. Milieumanagement

3.1 Organisatie Milieumanagement

In NL Health Care Clinics wordt gewerkt met regio en vestigingsmanagers, hoofden van (staf)afdelingen en coördinatoren. Het lijnmanagement is gezamenlijk verantwoordelijk voor de totstandkoming van het milieubeleid en draagt zorg voor alle noodzakelijke inspanningen t.b.v. het verbeteren van onze milieuprestaties. Vaststelling van het milieubeleid geschiedt door de Raad van Bestuur. Ter ondersteuning bij het ontwikkelen, vaststellen en uitvoeren van het milieubeleid is binnen NL Health Care een milieucoördinator aangesteld.

De praktische uitvoering van het milieubeleid op locatie is een lijnverantwoordelijkheid. Binnen de afdeling Facilitair zijn thema's, zoals energieverbruik, afval, reiniging/schoonmaak en luchtbehandeling ondergebracht. Tot maart 2017 was dit de afdeling facilitair en inkoop. Vanaf maart zijn deze gesplitst en is er een afdeling Inkoop en een afdeling facilitair. Binnen NL Health Care Clinics dragen de coördinatoren van de locaties en de managers van stafafdelingen een integrale resultaatverantwoordelijkheid. Bij deze verantwoordelijkheid hebben zij de bijbehorende beslissingsbevoegdheden gekregen om niet alleen het (productie)proces, maar ook personele en financiële zaken te kunnen beïnvloeden. Met integrale resultaatverantwoordelijkheid is tevens de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het milieubeleid op afdelingsniveau geborgd. Voor vragen op het gebied van milieu kunnen medewerkers zich wenden tot de milieucoördinator.

3.2 Milieucoördinator

De milieucoördinator volgt de ontwikkelingen op het gebied van milieu en Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en adviseert over de mogelijke consequenties die hieruit voortvloeien. De milieucoördinator stelt jaarlijks een advies met speerpunten (inclusief jaarplan) op over milieu en legt deze voor aan de Raad van Bestuur. De Milieucoördinator heeft op milieugebied tot doel de belastende effecten voor het milieu ten gevolge van de operationele activiteiten op systematische wijze te inventariseren, te evalueren en zo veel mogelijk te minimaliseren.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Blijvend voldoen aan wet- en regelgeving op milieugebied (milieuwet);
- Het voorkomen en beheersen van milieurisico's en milieuverontreiniging door het streven naar continue verbetering van de milieuprestaties (o.a. energiebesparing, afval- en emissiepreventie, afvalscheiding en terugdringen van het gebruik van grondstoffen en materialen);
- Het verbeteren van het milieu en de leefomgeving in het kader van duurzaamheid staat voorop;
- Medewerkers zijn zich bewust van het risicovolle karakter van hun handelen (op het gebied van milieu) en leveren een actieve bijdrage aan de veiligheid van de eigen werkplek;
- Het milieujaarplan wordt overeenkomstig uitgewerkt, waarin de activiteiten zijn opgenomen die zijn uitgezet op het gebied van milieu, zoals bijvoorbeeld een energiescan uit laten voeren of afvalpreventiemaatregelen coördineren.
- Naar aanleiding van het te behalen van de bronzen certificering van de Milieuthermometer Zorg hoort het onderwerp duurzaam inkopen ook bij de aandachtspunten van de milieucoördinator.

3.3 Milieu Platform Zorgsector (MPZ)

Het Milieu Platform Zorgsector (MPZ) ontwikkelde samen met de Stichting Milieukeur (SMK) de Milieuthermometer Zorg, in de vorm van gelaagde milieucriteria met een bronzen, zilveren en gouden niveau.

De criteria beslaan een breed scala aan onderwerpen waarop in zorginstellingen milieuwinst te behalen valt, zoals energie- en waterbesparende maatregelen, afvalpreventie en gevaarlijke stoffen beheer. De criteria betreffen in principe alle werkzaamheden die binnen de invloedssfeer van instellingen plaatsvinden, zoals zorg, onderzoek, onderwijs en facilitaire ondersteuning. Dit is inclusief transport en woon-werkverkeer welke weliswaar buiten de instelling plaatsvindt maar voor de wet onder het aandachtsgebied van de instelling valt en waarvoor verplichtingen gelden. Dit is ook inclusief de milieueffecten in de keten ten gevolge van inkoop en gebruik van grondstoffen.

Er zijn verplichte en optionele criteria. Voor het bronzen, zilveren en gouden niveau van de Milieuthermometer dient aan een oplopend aantal optionele criteria te worden voldaan. Het door NL Health Care Clinics te behalen bronzen niveau is net iets meer dan het voldoen aan milieuwetgeving. Het betreft het nemen van extra maatregelen die zich vaak snel terugverdienen. Zo vormt het de basis van een praktisch milieuzorgsysteem.

Om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen op milieugebied zal NL Health Care Clinics o.a. deelnemen aan de bijeenkomsten van Milieu Platform Zorg (MPZ). Hierin worden kennis en ideeën uitgewisseld en wordt informatie verstrekt over nieuwe ontwikkelingen op milieugebied.

3.4 Ontwikkelingen

In NL Health Care Clinics zijn in 2017 *diverse bouw- en verbouwprojecten* gestart. Waar mogelijk worden tijdens deze bouw- en verbouwprojecten ook eigentijdse verbeteringen doorgevoerd die een positieve bijdrage leveren aan onze milieuprestaties, zoals het vervangen van TL8 verlichting naar TL5, waar mogelijk in combinatie met bewegingssensoren.

Met het oog op deze ontwikkelingen en de reeds bestaande parkeerdruk bij het NL Health Care Clinics, is er eind 2016 besloten medewerkers meer thuis te laten werken. Daarnaast worden alle locaties voorzien van apparatuur voor teleconferentie. In 2017 is dit aangevangen en begin 2018 zal dit zijn afgerond. Een onderzoek loopt over het eventueel toepassen van teleconsult.

4. Milieuwetgeving

Vergunningen en periodieke inspecties

Omgevingsvergunning

Niet op alle locaties is een omgevingsvergunning nodig. Op een aantal locaties is een melding voor milieu voldoende. De omgevingsvergunningen zijn per locatie vastgelegd in MMS

Milieuvergunning

De locaties vallen allemaal onder melding A of B. Dit betekent wel dat alle locaties aangemeld zijn bij de verschillende inspecties maar dat er geen milieuvergunning noodzakelijk is.

Vergunning Kernenergiewet

Stralingshygiënische zorg in het NL Health Care Clinics. De vergunningen voor de kernenergiewet zijn alleen van toepassing op de locaties van Medinova, Orthopedium en Nedspine. Breda, Zestienhoven, Delft en Ede. De vergunningen zijn vastgelegd in MMS.

5. Reststoffenmanagement

Hierin onderscheiden wij verschillende afvalstromen (huishoudelijk afval, papier, karton), gevaarlijke afvalstromen (specifiek ziekenhuis afval, chemicaliën, klein chemisch afval) en grof vuil van verbouwingen. De registratie van afvalstoffen is in 2017 en daarvoor onvoldoende geweest. Dit heeft te maken met de manier van contracteren van de verwerker. Contratering is gedaan op basis van het aantal afhaal momenten en niet op de kg. Medio 2018 wordt voor alle locaties een overeenkomst gesloten met Suez en registratie zal voortaan op een juiste manier plaatsvinden.

5.1 Printers/multifunctionals

Onze printers/multifunctionals zijn niet standaard ingesteld op dubbelzijdig en zwart/wit printen. De komende periode zal er inspanning worden geleverd om het printen te doen afnemen. De invoering van een elektronisch patiëntendossier (EPD), digitalisering van de processen van de afdelingen HR, FI&C en inkoop (ERP) hebben hier al een belangrijke bijdrage aan geleverd.

5.2 Afvalstoffenhandboek

Het afvalstoffenhandboek voor medewerkers moet in 2018 digitaal beschikbaar komen voor de gehele organisatie via het documentbeheersysteem MMS.

5.3 Gevaarlijke stoffen

NL Health Care Clinics is daarnaast vanuit verschillende instanties verplicht zorg te dragen voor veilig beheer en gebruik van gevaarlijke stoffen. Het Arbo-besluit bepaalt dat op alle werkplekken de gevaarlijke stoffen voorzien zijn van de juiste etiketten en informatiebladen. Alle informatie over de omgang met gevaarlijke stoffen moet op een plek (elektronisch) in te zien zijn voor de werknemers. NL Health Care Clinics heeft e.e.a. voor de gebruikers vastgelegd in hun interne MMS systeem. Veiligheidsbladen liggen op alle locaties waar met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt. Dit biedt alle gebruikers eenvoudig en snel alle noodzakelijke informatie.

6. Energiemanagement

Energiegebruik is nationaal en internationaal een belangrijk milieuthema. Met het energiegebruik zijn hoge kosten gemoeid en energiegebruik in de huidige vorm heeft ernstige nadelige gevolgen voor het milieu (luchtvervuiling, klimaatverandering en schade bij winning van fossiele brandstoffen).

Naast het voldoen aan milieuregelgeving, preventie van verspilling en het streven naar continue verbetering heeft energiebesparing uit kosten en milieuoogpunt de aandacht binnen de bedrijfsvoering.

De verwachting is dat het elektriciteitsgebruik van de organisatie de komende jaren blijft stijgen, dit is het effect van veranderingen in de bedrijfsvoering. Vooral door toenemend ICT gebruik; röntgenfoto's, scans en medische informatie worden in toenemende mate gedigitaliseerd. Met dit gegeven zet NL Health Care Clinics in op het gebruik van duurzaam opgewekte energie.

De komende beleidsperiode zal worden benut om mogelijkheden voor energie-efficiency te onderzoeken. Het in de toekomst gericht(er) kunnen monitoren van het intern energieverbruik is hierin een vereiste. Vanwege het niet in eigendom hebben van panden is de registratie tot nu toe onvoldoende geweest. Vaak wordt er afgerekend op basis van m2 gebruik t.o.v. de totale energierekening per pand. Registratie van ons gebruik is derhalve niet goed te bepalen.

Om het energiegebruik binnen NL Health Care Clinics terug te dringen zijn de afgelopen jaren vanuit het groot onderhoud een aantal maatregelen uitgevoerd om de gebouwgebonden installaties te optimaliseren t.a.v. energieverbruik. Structureel is er bij verbouwing, onderhoud en instandhoudingswerkzaamheden aandacht voor de mogelijke energiebesparende maatregelen.

6.1 Elektriciteit

Conclusies verbruik elektriciteit:

NL Healthcare clinics is in het verleden niet actief aan het sturen geweest op energieverbruik. De registratie is niet helder en historie is er niet opgebouwd. Voor een groot deel komt dit door de manier van registreren. Veel van onze vestigingen bezetten maar een deel van de totale m2 op een locatie. Verdelen van de kosten op basis van m2 is kostentechnisch voordeling voor NL HCC (i.v.m. energieverbruik van Operatiekamers) maar geeft geen inzicht in het eigen verbruik. Met de pandeigenaren zal overleg gevoerd worden om te komen tot eigen energiemeters waarna e.e.a. kan worden geregistreerd.

E in kwh	2016	2017
Amersfoort	Service kosten	Service kosten
Alkmaar	70474	-
Amsterdam	328021	308148
Arnhem	nvt	-
Breda	820.265	821756
Delft	352849	-
Doetinchem DE	10716	-
Doetinchem OZ	-	-
Ede	340995	365360
Emmeloord	Service kosten	Service kosten
Haarlem OZ	240450	276952
Haarlem DE	Service kosten	Service kosten
Hilversum	244631	304315
Hoogeveen	87611	78672
Lelystad	Service kosten	Service kosten

Rotterdam	Service kosten	Service kosten
Zaandam	Service kosten	Service kosten

6.2 Gas

Gas in M3	2016	2017
Amersfoort	Service kosten	Service kosten
Alkmaar	-	-
Amsterdam (pandeigenaar)	20320	21011
Arnhem	-	-
Breda	54981	50663
Delft	38862	-
Doetinchem DE	7065	-
Doetinchem OZ	-	-
Ede	54425	Service kosten
Emmeloord	Service kosten	Service kosten
Haarlem OZ	2992	2870
Haarlem DE	Service kosten	Service kosten
Hilversum	23454	26598
Hoogeveen	5265	5342
Lelystad	Service kosten	Service kosten
Rotterdam	9410	9610
Zaandam	Service kosten	Service kosten

Conclusies verbruik gas:

Er is op sommige locaties sprake van een groot gas verbruik. In 2018 worden deze installaties onderzocht op verbruik en eventueel in 2019-2020 vervangen door energiezuinigere installaties. Zaandam is nieuwbouw en daar is rekening gehouden met de laatste eisen op milieugebied. Rotterdam is de cv installatie vervangen.

6.3 CO2 emissie

Door de milieu-inspectie Rijnmond is vastgesteld dat de cv installatie op locatie zestienhoven niet voldoet. Deze is/wordt vervangen.

7. Water en afvalwaterbeheer

Water in M3	2016	2017
Amersfoort	Service kosten	Service kosten
Alkmaar	254	Service kosten
Amsterdam	1047	1120
Arnhem	-	-
Breda	1116	1286
Delft	-	-
Doetinchem DE	168	-
Doetinchem OZ	-	-
Ede	1250	Service kosten
Emmeloord	Service kosten	Service kosten
Haarlem OZ	1121	1440
Haarlem DE	Service kosten	Service kosten
Hilversum	Service kosten	Service kosten
Hoogeveen	207	244
Lelystad	Service kosten	Service kosten
Rotterdam(evides)	471	457
Zaandam	Service kosten	Service kosten

Conclusies verbruik water:

Het watergebruik is voor gezondheidscentra laag te noemen. Een aantal locaties worden berekend op m2 gebruik. Voor waterverbruik worden er geen extra acties ondernomen om het verbruik te reduceren.

8.0 Overige

8.1 Gebouw en techniek

Verbouw en renovatie is een strategisch moment om milieubelasting van ruimtes te beperken. Hiervoor zijn een aantal standaardmaatregelen bij toekomstige renovatie en verbouwingsactiviteiten:

- In huis wordt alleen acryllaat verf gebruikt (voorkoming van vluchtige stoffen zoals bij synthetische verven);
- TL armaturen worden vervangen van T8 naar T5 (dit zijn dunnere buizen, verbruiken minder stroom);
- LED armaturen worden aangebracht waar mogelijk;
- Het glas is HR++;
- (Hard)hout wat wordt gebruikt heeft een FSC-keurmerk;

Structureel was er bij verbouwing, onderhoud en instandhoudingwerkzaamheden geen aandacht voor energiebesparende maatregelen. Dit wordt vanaf 2019 meegenomen in plannen, bestek etc.

8.2 Reiniging

In samenwerking met de schoonmaakpartijen worden er sinds 2017 minder milieubelastende reinigingsmiddelen gebruikt bij de schoonmaak in het NL Health Care Clinics. Een methodiek van reinigen zonder water is op een aantal locaties al doorgevoerd. Ook een nieuwe schoonmaakmethodiek is ingevoerd. Er wordt gemonitord op resultaat en niet op frequentie

8.3 Catering en voeding

NL Healthcare clinics heeft 3 locaties waar patiënten gedurende een aantal nachten verblijven. De locaties zijn Breda, Zestienhoven en Ede. Op al deze vestigingen worden de maaltijden per dag geleverd naar de wens van de patiënt. Hierdoor is er nauwelijks verspilling. Er zijn geen productiekeukens aanwezig.

8.4 Woon-werkverkeer

Door de grote spreiding van locaties wordt er gebruik gemaakt van 31 leaseauto's. Er is een fietsenplan en medewerkers worden gestimuleerd om een deel van hun tijd thuis te werken. Daarnaast mogen medewerkers die centraal werken in de holding locatie Amersfoort ook werken vanuit een locatie die het dichtst bij hun woonadres liggen. Wel dient men tenminste op donderdagen op locatie Amersfoort te werken. Centrale overleggen worden op die dag ingepland.

8.5 Kleine duurzaamheid

Voor 2019 krijgt de 'kleine duurzaamheid' een plaats in het milieubeleid. Het gaat bij 'kleine duurzaamheid' om maatregelen die een beroep doen op de individuele verantwoordelijkheid en betrokkenheid van de medewerker.

9. Incidenten en klachten

9.1 klachten

Er is geen aparte methodiek ingericht voor het specifiek registreren van klachten op het gebied van milieu. Dit omdat er de afgelopen jaren geen klachten ontvangen zijn lopen eventuele toekomstige klachten via de overall klachtenprocedure

9.2 Incidenten

In het verslagjaar (en alle jaren daarvoor) hebben zich geen milieu-incidenten voorgedaan.

10. Milieuprogramma 2018

De volgende maatregelen staan op de planning voor 2018:

- Registratie van energieverbruik verbeteren.
- Inzet duurzame energiemaatregelen bij verbouwing, maatregelen die gefaseerd uitgevoerd worden;
- Continue energiebeheer, energiemonitoring en optimalisatieslag inzet technische installaties.
- T5 verlichting en daar waar mogelijk is LED-verlichting in combinatie met bewegingssensoren toepassen in de organisatie, maatregel die gefaseerd wordt uitgevoerd;
- Verdere implementatie en inbedding duurzaam inkopen;
- Verbeteren registratie afvalstoffen en van de mogelijkheden bij afvalscheiding;
- Verdere bewustwording van milieu-awareness onder medewerkers.